

Plan Ewaluacji programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021 – 2027 *wersja 2.0*

Dokument przyjęty przez Komitet Monitorujący
program Fundusze Europejskie dla Rybactwa
na lata 2021-2027
uchwałą nr z dnia

Instytucja Zarządzająca

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Departament Rybołówstwa
ul. Wspólna 30 00-930 Warszawa

Departament Rybołówstwa
Departament Pomocy Technicznej i Instrumentów
Finansowych
- w zakresie pomocy technicznej oraz informacji i promocji

Ramowy zakres Planu Ewaluacji programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027

Cele Planu Ewaluacji programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021 - 2027

Plan Ewaluacji programu Fundusze Europejskie dla Rybołówstwa (FER) na lata 2021-2027 przygotowany jest na podstawie art. 44 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060, zwane dalej „rozporządzeniem ogólnym”.

Institucja Zarządzająca odpowiada za zapewnienie ewaluacji programu, a także wywiązywanie się z obowiązków w tym zakresie regulowanych prawem europejskim i krajowym.

Institucja Zarządzająca przedkłada Plan Ewaluacji Komitetowi Monitorującemu nie później niż rok po decyzji zatwierdzającej program.

Zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym, ewaluację prowadzi się w celu poprawy jakości opracowywania programu i jego wdrażania. Zadaniem ewaluacji jest dostarczanie wiedzy w celu ulepszania interwencji publicznych realizowanych w ramach polityki spójności. Główne funkcje ewaluacji to:

- a) pomoc w projektowaniu interwencji poprzez weryfikowanie założeń na temat struktury problemu i grup adresatów będących celem interwencji, mechanizmu działań mających przynieść pozytywną zmianę oraz uwarunkowań, w których będzie realizowana interwencja,
- b) pomoc we wdrażaniu interwencji poprzez optymalizację procesów i zasobów wdrażania interwencji, identyfikowanie przyczyn ewentualnych odchyleń od planu, źródeł opóźnień lub blokad w realizacji interwencji i proponowanie działań korygujących,
- c) pomoc w wyjaśnieniu efektów interwencji poprzez identyfikowanie produktów i rezultatów interwencji, w tym zmian wywołanych w grupie docelowej, pozytywnych lub negatywnych efektów ubocznych, oraz ustalenie mechanizmów, które doprowadziły do zaobserwowanych zmian.
- d) dostarczenie danych będących podstawą oceny postępu rzeczowego programu.

Ewaluacje przewidziane w Planie Ewaluacji FER na lata 2021 - 2027 będą realizować wszystkie powyższe funkcje.

Zakres tematyczny

FER na lata 2021 – 2027 został zatwierdzony w dniu 9 grudnia 2022 r. Decyzją Wykonawczą Komisji Europejskiej nr C(2022)8957. Program jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury w stosunku: 70% (środki UE) i 30% (budżet państwa).

Alokacja z EFMRA – 512 387 953,00 euro

Środki krajowe – 219 594 837 euro

łącznie – 731 982 790,00 euro

Institucje Koordynujące na poziomie Umowy Partnerstwa (IK UP)

Za koordynację na poziomie UP odpowiedzialny jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełniący funkcję państwa członkowskiego w rozumieniu rozporządzenia ogólnego, z zastrzeżeniem wiodącej roli:

- ministra właściwego do spraw rybołówstwa w zakresie EFMRA;
- ministra właściwego do spraw wewnętrznych w zakresie Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz;
- ministra właściwego do spraw pracy w zakresie działań dotyczących komponentu „Zatrudnienie i innowacje społeczne”,
- ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w zakresie programowania działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie deprivacji materialnej przez udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym oraz z zastrzeżeniem kompetencji właściwych Radzie Ministrów.

Wskazani ministrowie pełnią wiodącą rolę w koordynacji w zakresie programowania działań. Powyższe oznacza, że wskazani ministrowie są odpowiedzialni za przygotowanie właściwych programów lub ich części wdrażających wskazane fundusze, komponenty funduszy i instrumenty. Instytucje koordynujące na poziomie UP odpowiadają za właściwą realizację celów UP.

Institucja Zarządzająca

Institucją Zarządzającą FER na lata 2021 - 2027 jest minister właściwy ds. rybołówstwa, reprezentowany przez Dyrektora Departamentu Rybołówstwa. Zadania Instytucji Zarządzającej w zakresie pomocy technicznej oraz prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych FER realizowane są przez Departament Pomocy Technicznej i Instrumentów

Finansowych. Nadzór merytoryczny nad departamentami zapewnia Minister oraz członek Kierownictwa MRiRW, zgodnie z podziałem kompetencji w kierownictwie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 listopada 2023 r.

IZ odpowiada za całokształt zagadnień związanych z zarządzaniem programem, w zakresie określonym przepisami art. 72 rozporządzenia ogólnego, zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansowego. Poza funkcjami związanymi z zarządzaniem, monitorowaniem, ewaluacją i kontrolą, IZ powierzone zostały zadania w zakresie księgowania wydatków, zgodnie z przepisami art. 76 rozporządzenia ogólnego. Zadania te instytucja zarządzająca może wykonywać sama lub powierzyć je innemu organowi. Mając na względzie, że w perspektywie finansowej 2014-2020 dla programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020, zadania w zakresie rachunkowości były realizowane przez resort właściwy ds. finansów publicznych (pełniący funkcję Instytucji Certyfikującej), zadania te nadal będą realizowane przez ten resort. Zgodnie z art. 73 rozporządzenia ogólnego IZ, w procedurze wyboru operacji (projektu) do objęcia wsparciem, zobowiązana jest stosować kryteria i procedury, które są niedyskryminacyjne, przejrzyste, zapewniają dostępność dla osób z niepełnosprawnościami i równouprawnienie płci oraz uwzględniają Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, jak również zasadę zrównoważonego rozwoju oraz unijną politykę w dziedzinie środowiska. Lepszemu wdrożeniu zasady niedyskryminacji służyć będą Wytyczne w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach FER na lata 2021-2027.

Rzecznik programu

Instytucja zarządzająca wyznaczyła spośród pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rybołówstwa rzecznika programu. Rzecznik programu realizuje zadania w zakresie zapewnienia w procesie realizacji programu poszanowania praw podstawowych oraz praw osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z Art. 8 ustawy o EFMRA. Osoba pełniąca funkcję rzecznika programu nie wykonuje żadnych zadań, które mogłyby wpływać pośrednio lub bezpośrednio na sposób realizacji przez nią zadań związanych z poszanowaniem praw podstawowych oraz osób z niepełnosprawnościami.

Instytucja Pośrednicząca (IP)

IZ zgodnie z artykułem 71 ust. 3 rozporządzenia ogólnego przekazała część swoich zadań związanych z realizacją FER na lata 2021 - 2027 do Instytucji Pośredniczącej - ARiMR, na podstawie podpisanego porozumienia.

Instytucja wykonująca zadania w zakresie księgowania wydatków (IK)

IK wykonuje zadania określone w art. 76 rozporządzenia ogólnego. Instytucją wykonującą zadania w zakresie księgowania wydatków jest Minister właściwy do spraw finansów publicznych. Obsługę Ministra zapewnia Departament Instytucji Płatniczej w MF.

Instytucja Audytowa (IA)

IA pełni funkcje wskazane w art. 77 rozporządzenia ogólnego. Instytucją audytową jest Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Obsługę Szefa KAS zapewnia Departament Audytu Środków Publicznych w MF.

Komitet Monitorujący (KM)

Komitet monitorujący został powołany w drodze Zarządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie powołania Komitetu Monitorującego program „Fundusze Europejskie dla Rybactwa” na lata 2021–2027. KM pełni funkcje określone w art. 40 rozporządzenia ogólnego. IZ wspiera prace KM.

Główne cele stawiane przed program

FER na lata 2021 - 2027 jest instrumentem wsparcia sektorów rybactwa i gospodarki morskiej w Polsce współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA). Program został zaprojektowany z myślą o kontynuacji wsparcia udzielanego sektorowi rybactwa w perspektywie finansowej Unii Europejskiej (UE) 2014–2020, kiedy to środki z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) były wdrażane za pośrednictwem programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” (PO RYBY 2014–2020). W ramach programu FER na lata 2021 - 2027 są wdrażane wszystkie Priorytety EFMRA, wskazane w art. 3 rozporządzenia 2021/1139 zwane dalej „rozporządzeniem EFMRA”, co zostało ustalone na podstawie identyfikacji potrzeb przeprowadzonej w ramach analizy mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (analiza SWOT). Program FER wspiera cele wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb), polityki morskiej UE oraz międzynarodowych zobowiązań UE w dziedzinie zarządzania oceanami, przyczyniając się do promowania zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza, zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego dzięki dostawom produktów rybołówstwa i akwakultury, rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz zapewnienia zdrowego stanu, bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także do zrównoważonego zarządzania nimi. Wobec zidentyfikowanej nadwyżki zdolności połowowej, szczególną potrzebą jest dostosowanie tej zdolności do dostępnych zasobów oraz osiągnięcie zrównoważenia działalności połowowej w perspektywie długoterminowej. Istotnym instrumentem wsparcia w tym zakresie jest wdrożenie operacji polegających na trwałym zaprzestaniu działalności połowowej w ścisłej korelacji z raportem flotowym. Celem

5

zmiętygowania ryzyka związanego z dobrowolnością skorzystania z tego wsparcia zapewniono dodatkowe krajowe środki finansowe na pomoc de minimis dla właścicieli statków rybackich, wspierającą możliwość rozpoczęcia nowej działalności gospodarczej przez osoby rezygnujące z prowadzenia komercyjnej działalności połowowej. Skuteczne wdrożenie obu tych działań pozwoli na zrównoważenie floty i poprawę rentowności podmiotów, które będą mogły kontynuować działalność w zakresie rybołówstwa komercyjnego, co przyczyni się do wzmocnienia odporności sektora.

Program FER na lata 2021 - 2027 przyczynia się również do realizacji celów WPRyB w zakresie wspólnej organizacji rynków. Wsparcie skierowane do uznanych organizacji producentów ryb, ich związków oraz organizacji międzybranżowych ma na celu m.in. zwiększenie roli tych podmiotów w procesie zarządzania zasobami rybołówstwa. Spodziewanym efektem wsparcia kierowanego do podmiotów prowadzących działalność w zakresie przetwarzania produktów rybołówstwa i akwakultury jest m.in. zmniejszenie oddziaływania tych podmiotów na środowisko a poprzez to ochrona zdrowia ludzkiego oraz pełniejsze wykorzystanie potencjału rynku produktów rybołówstwa i akwakultury. Równie istotne dla osiągnięcia wskazanych celów jest wsparcie operacji przyczyniających się do poprawy identyfikowalności, w wyniku których końcowi odbiorcy będą mogli świadomie podejmować wybory dzięki otrzymaniu jasnych, precyzyjnych informacji dotyczących produktów rybołówstwa i akwakultury.

Zaplanowano realizację działań w ramach pięciu priorytetów:

1. **Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych** – czyli wspieranie projektów ukierunkowanych na wzmocnienie działalności połowowej zrównoważonej pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym; ochronę i odbudowę wodnej różnorodności biologicznej i ekosystemów wodnych; zwiększenie efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO₂; propagowanie dostosowania zdolności połowowej do uprawnień do połowów; wspieranie systemu skutecznej kontroli i egzekwowania w zakresie rybołówstwa oraz pozyskiwania i gromadzenia wiarygodnych danych rybackich na potrzeby podejmowania decyzji w oparciu o wiedzę.
2. **Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniające się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii** – czyli wspieranie projektów ukierunkowanych na propagowanie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury, w szczególności zwiększanie konkurencyjności produkcji akwakultury przy zapewnieniu, aby działalność ta była zrównoważona środowiskowo w perspektywie długoterminowej; propagowanie wprowadzania do obrotu, jakości

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

i wartości dodanej produktów rybołówstwa i akwakultury, a także przetwarzania tych produktów.

3. **Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury.**
4. **Wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami oraz przyczynianie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także zrównoważonego zarządzania nimi** – czyli zapewnienie dofinansowania dla projektów przyczyniających się do Wzmocnienia zrównoważonego zarządzania morzami i oceanami poprzez propagowanie wiedzy o morzu, nadzoru morskiego lub współpracy straży przybrzeżnej.
5. **Pomoc Techniczna** – czyli zapewnienie systemowego wsparcia administracyjnego w realizacji programu.

Zestawienie Priorytetów, celów szczegółowych i alokacji

Priorytet	Cel szczegółowy	Wkład Unii	Wkład krajowy	Ogółem
1. Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych	1.1.1. Wzmocnienie działalności połowowej zrównoważonej pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym. Wszystkie działania z wyjątkiem tych wspieranych na podstawie art. 17 i 19	44 496 802,00 €	19 070 058,00 €	63 566 860,00 €
	1.1.2. Wzmocnienie działalności połowowej zrównoważonej pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym. Działania wspierane na podstawie art. 17 i 19	3 500 000,00 €	1 500 000,00 €	5 000 000,00 €
	1.2. Zwiększenie efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2 poprzez wymianę lub modernizację silników statków rybackich	2 800 000,00 €	1 200 000,00 €	4 000 000,00 €
	1.3. Propagowanie dostosowania zdolności połowowej do uprawnień do połowów w przypadkach trwałego zaprzestania działalności połowowej i przyczynianie się do zapewniania odpowiedniego poziomu życia w przypadkach tymczasowego zaprzestania działalności połowowej	66 358 194,00 €	28 439 226,00 €	94 797 420,00 €
	1.4. Wspieranie skutecznej kontroli i egzekwowania w zakresie rybołówstwa, w tym zwalczania połowów NNN, a także wiarygodnych danych na potrzeby podejmowania decyzji w oparciu o wiedzę	76 858 194,00 €	32 939 226,00 €	109 797 420,00 €
	1.6. Przyczynianie się do ochrony i odbudowy wodnej różnorodności biologicznej i ekosystemów wodnych	25 900 000,00 €	11 100 000,00 €	37 000 000,00 €
2. Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniając się w ten sposób do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii	2.1. Propagowanie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury, w szczególności zwiększanie konkurencyjności produkcji akwakultury przy zapewnieniu, aby działalność ta była zrównoważona środowiskowo w perspektywie długoterminowej	143 054 996,00 €	61 309 284,00 €	204 364 280,00 €
	2.2. Propagowanie wprowadzania do obrotu, jakości i wartości dodanej produktów rybołówstwa i akwakultury, a także przetwarzania tych produktów	70 376 495,00 €	30 161 355,00 €	100 537 850,00 €
3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury	3.1. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce w obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury	46 900 000,00 €	20 100 000,00 €	67 000 000,00 €
4. Wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami oraz przyczynienie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także zrównoważonego zarządzania nimi	4.1. Wzmocnienie zrównoważonego zarządzania morzami i oceanami poprzez propagowanie wiedzy o morzu, nadzoru morskiego lub współpracy straży przybrzeżnej	1 400 000,00 €	600 000,00 €	2 000 000,00 €
5.1. Pomoc techniczna na podstawie art. 36 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów	5.1. Pomoc techniczna na podstawie art. 36 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów	30 743 272,00 €	13 175 688,00 €	43 918 960,00 €
Suma całkowita		512 387 953,00 €	219 594 837,00 €	731 982 790,00 €

ORGANIZACJA PROCESU EWALUACJI

Opis procesu ewaluacji

Za koordynację procesu ewaluacji programu odpowiada IZ. W procesie ewaluacji uczestniczą także instytucje, które biorą udział w realizacji programu (w tym Instytucja Pośrednicząca). Zaangażowani są także beneficjenci projektów, którzy dostarczają informacji na użytek prowadzonych badań ewaluacyjnych. Realizacja planu ewaluacji podlega monitorowaniu przez KM. IZ zobowiązana jest do raportowania raz w roku do KE postępów w realizacji planu ewaluacji, tj. z przeprowadzonych w minionym/poprzednim roku badań.

Za przeprowadzanie ewaluacji na poziomie programu i wypracowanie standardów oraz koordynację działań w zakresie ewaluacji prowadzonych w ramach programu odpowiedzialny jest Wydział Finansów, Monitorowania i Kontroli w Departamencie Rybołówstwa. Do podstawowych obowiązków FMK należy m.in.:

- koordynacja procesu ewaluacji programu;
- pozyskiwanie oraz gromadzenie danych z systemu monitorowania programu niezbędnych dla przeprowadzenia procesu ewaluacji;
- prowadzenie ewaluacji, w tym przygotowanie planu ewaluacji (a także jego aktualizacja) oraz realizacja badań ewaluacyjnych, wynikających z przyjętego planu;
- współpraca z Wydziałami/Departamentami MRiRW i instytucjami zaangażowanymi w zarządzanie i wdrażanie programu w zakresie przeprowadzanych badań ewaluacyjnych.

Do kompetencji KM w zakresie ewaluacji należy m.in. analiza postępu dokonanego w przeprowadzaniu ewaluacji, syntez, ich wyników i wszelkich działaniach następczych podjętych na ich podstawie. Ponadto, KM zatwierdza plan ewaluacji i wszelkie jego zmiany.

Zgodnie z art. 8 Rozporządzenia nr 2021/1060, w ewaluację programu zaangażowani są także partnerzy (w tym partnerzy społeczno-gospodarczy i podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie). Osoby reprezentujące partnerów uczestniczą na prawach członka w posiedzeniach i pracach KM. Ich rola polega m.in. na:

- opiniowaniu i akceptowaniu zapisów zawartych w Planie Ewaluacji lub propozycjach jego aktualizacji, w tym rekomendowaniu obszarów i tematów, które powinny zostać poddane ewaluacji;
- zapoznawaniu się z wynikami ewaluacji oraz stanem wykorzystania przyjętych rekomendacji.

Cykl wdrażania programu

Plan uwzględni trzy zasadnicze obszary tematyczne uwarunkowane cyklem wdrażania programu:

- **rozpoczęcie wdrażania programu**

Jest to etap, w którym zatwierdzono kryteria wszystkich działań. Część naborów została już uruchomiona. W trakcie tego etapu ocenie będą podlegały kryteria wyboru projektów, dla których zakończyły się pierwsze nabory wniosków o dofinansowanie i zostały zgromadzone pierwsze doświadczenia w funkcjonowaniu kryteriów i systemu wyboru projektów.

- **pierwsze efekty programu**

Na tym etapie, około 3 lat od rozpoczęcia wdrażania, będą już znane pierwsze efekty prowadzonych działań. Będzie to czas na pierwsze podsumowanie i ocenę zaprojektowanej logiki interwencji. Dzięki przeprowadzeniu badań na tym etapie możliwe jest dostrzeżenie w porę ewentualnych błędów i nieprawidłowości, które umożliwią wprowadzenie odpowiednich korekt w sposobie realizacji programu.

- **zakończenie wdrażania programu**

Większość działań została już zakończona. Badania ewaluacyjne na tym etapie mają na celu ocenę efektów realizacji programu oraz wypracowanie rekomendacji do wykorzystania przy projektowaniu przyszłych interwencji publicznych w podobnym obszarze. M.in. na tym etapie zostaną przeprowadzone Ewaluacje wpływu programu w ramach poszczególnych priorytetów FER na lata 2021 - 2027.

Funkcjonalna niezależność i realizacja procesu ewaluacji

Art. 44 ust. 3 Rozporządzenia nr 2021/1060 stanowi, iż „przeprowadzenie ewaluacji powierza się funkcjonalnie niezależnym ekspertom wewnętrznym lub zewnętrznym”. Funkcjonalna niezależność procesu ewaluacji będzie zapewniona w ramach programu przede wszystkim dzięki właściwemu zaplanowaniu roli i miejsca pracowników IZ zaangażowanych w proces ewaluacji w strukturze instytucjonalnej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, odpowiadającego za wdrażanie programu. Co do zasady, większość badań ewaluacyjnych będzie zlecane niezależnym funkcjonalnie podmiotom badawczym.

IZ może przeprowadzać również ewaluacje wewnętrzne, czyli takie, których wykonawcą jest ewaluator funkcjonujący w ramach instytucji odpowiedzialnej za realizację programu, ale niezależny od komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za programowanie oraz wdrażanie interwencji w danej instytucji.

Dzięki odpowiedniej strukturze systemu wdrażania programów i zapewnieniu podziału obowiązków w MRiRW nie występuje zagrożenie dla niezależności procesu ewaluacji. Proces zlecenia realizacji badań wykonawcom zewnętrznym jest ściśle określony przepisami prawa powszechnie obowiązującego (Prawo zamówień publicznych), Wytycznymi do ewaluacji oraz przepisami wewnętrznymi IZ (np. regulamin organizacyjny Departamentu Rybołówstwa, zgodnie z którym za przygotowanie procedury przetargowej odpowiada Wydział Finansów, Monitorowania i Kontroli, który nie uczestniczy w procesie wyboru projektów do realizacji).

Badania ewaluacyjne będące częścią Planu Ewaluacji zostaną przeprowadzone przez wykonawców zewnętrznych. Oceny poszczególnych elementów systemu wdrażania, wynikające z bieżących potrzeb, przeprowadzane będą przez Wydział Finansów, Monitorowania i Kontroli.

W przypadku stwierdzenia konieczności albo użyteczności przeprowadzenia dodatkowych badań ewaluacyjnych, np. zgłoszonych przez członków KM, Instytucja Zarządzająca przedstawi ich koncepcje Komitetowi Monitorującemu.

Mechanizmy zapewniania wysokiej jakości badań

- odpowiednie planowanie procesu ewaluacji, z uwzględnieniem potrzeb informacyjnych związanych z wdrażaniem i oceną efektów programu;
- systematyczne gromadzenie i wykorzystywanie w badaniach wiarygodnych i kompletnych danych, zwłaszcza wynikających z procesu monitorowania zarówno programu, jak i innych narzędzi europejskiej polityki spójności. Pracownicy IZ i IP posiadają dostęp do systemu CST2021 i uprawnienia pozwalające na generowanie danych niezbędnych w ramach prowadzonych działań ewaluacyjnych. CST2021 to centralny system teleinformatyczny, w którym są gromadzone kompleksowe dane monitoringowe dotyczące wszystkich programów polityki spójności, w tym FER na lata 2021 - 2027. System umożliwia raportowanie danych w układach przydatnych dla realizacji procesu ewaluacji.
- określenie wyczerpujących wymagań metodologicznych w opisach przedmiotu zamówienia;
- planowanie odpowiedniego czasu na przygotowanie ofert oraz przeprowadzenie samego badania;
- jakościowa ocena oferty pod kątem poprawności konstrukcji badania, propozycji rozszerzenia koncepcji badawczej, sposobu szczegółowego wykorzystania metod określonych w minimum metodologicznym oraz propozycji rozszerzenia metodologii badawczej;
- stały nadzór nad przebiegiem badań, służący spełnieniu przez ewaluatora sformułowanych przez IZ wymagań jakościowych;
- systematyczne zdobywanie wiedzy ewaluacyjnej pracowników IZ.

Wymóg dostępności danych jest częścią obowiązku nałożonego na państwa członkowskie przez art. 44 pkt 4 Rozporządzenia nr 2021/1060, zgodnie z którym „Państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca zapewniają ustanowienie niezbędnych procedur generowania i zbierania danych koniecznych do przeprowadzenia ewaluacji”.

Za pomocą centralnego systemu informatycznego generowane będą m.in. dane dotyczące projektów, a także poniesione w ich ramach wydatki oraz stopień osiągania wskaźników programu. Z punktu widzenia części ewaluacji, najważniejsze znaczenie mają zaś dane osobowe uczestników i uczestniczek projektów programu oraz dane instytucji bezpośrednio objętych wsparciem. Pracownicy IZ posiadają dostęp do danych gromadzonych w centralnym systemie informatycznym w zakresie zgodnym z rolą ich instytucji w systemie wdrażania i zakresem pełnionych przez nich obowiązków.

Zaplanowane w niniejszym dokumencie terminy badań co do zasady są realne i uwzględniają charakter interwencji poddawanej ewaluacji. Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów programu, zostanie przeprowadzona w trakcie realizacji obowiązków Państwa członkowskiego, związanych z ogłaszaniem naborów, aby ewentualne zalecenia były możliwe do realizacji podczas kolejnych naborów w ramach obecnej perspektywy finansowej. Ewaluacje wpływu natomiast zostały zaplanowane na tyle późno, aby zapewnić odpowiednio długi czas na wystąpienie oczekiwanych rezultatów, ale równocześnie na tyle wcześnie, by wyniki badania tego typu mogły być wykorzystane w celu poprawy jakości i skuteczności realizacji polityk publicznych, których dotyczy interwencja z EFMRA.

Kadra

Podstawą sprawnego funkcjonowania ewaluacji jest zapewnienie odpowiedniej kadry jednostek ewaluacyjnych, zdolnej do identyfikacji potrzeb informacyjnych, opracowywania założeń badawczych i przeprowadzenia procesu ewaluacji z wykorzystaniem niezależnych wykonawców badań.

Do zadań IZ w zakresie ewaluacji należy w szczególności zapewnienie odpowiednich zasobów kadrowych i środków finansowych do prowadzenia ewaluacji.

W okresie realizacji programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” nie udało się zapewnić planowanej obsady kadrowej w Wydziale Finansów, Monitorowania i Kontroli w Departamencie Rybołówstwa. W planie ewaluacji założono istnienie dwóch etatów obsady kadrowej ds. ewaluacji. W związku z tym, zadania związane z ewaluacją wykonywane były w drodze zadań dodatkowych przez pozostałych pracowników Wydziału. Niemniej jednak w proces tworzenia ewaluacji powinny być zaangażowane 2 osoby posiadające doświadczenie zdobyte w obszarach: realizacji badań ewaluacyjnych, wdrażaniu funduszy unijnych oraz analizy danych.

Opis sposobów upowszechniania i wykorzystania wyników procesu ewaluacji

W celu upowszechnienia wyników procesu ewaluacji, raport końcowy z badania jest przekazywany głównym odbiorcom na posiedzeniu Komitetu Monitorującego oraz umieszczany na stronie internetowej poświęconej FER na lata 2021 - 2027.

Szerszemu upowszechnieniu wyników badań posłużą również wybrane działania:

- opracowywanie w ramach każdego badania sposobu upowszechniania i wykorzystania jego wyników,
- opracowywanie streszczenia obejmującego główne wnioski i zalecenia, których realizacja jest kluczowa z punktu widzenia realizacji FER na lata 2021-2027,
- przygotowywanie informacji prasowych i/lub materiałów filmowych na temat wyników badania,
- udostępnianie informacji o wynikach badania za pośrednictwem mediów społecznościowych wykorzystywanych przez IZ i IP FER na lata 2021-2027,
- upowszechnianie wyników badań w ramach organizowanych seminariów, warsztatów itp.,
- dbałość o przejrzystość, przystępność, poprawność językową oraz dostępność cyfrową treści prezentowanych raportów.

Lista badań planowanych do realizacji

Lp.	Tytuł	Szacowany budżet ¹ [tys. PLN]	Data końcowa ²
1.	Ewaluacja kryteriów i systemu wyboru projektów FER na lata 2021 - 2027	200	IV kw. 2026
2.	Ewaluacja wdrażania FER na lata 2021 - 2027 w zakresie zgodności z zasadami równościowymi	250	IV kw. 2026
3.	Ewaluacja postępów realizacji FER na lata 2021 - 2027 na potrzeby przeglądu śródkresowego	200	IV kw. 2026
4.	Ewaluacja systemu realizacji FER na lata 2021 - 2027	250	II kw. 2027
5.	Ewaluacja wpływu wsparcia udzielonego w ramach Priorytetu 1 Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych w ramach FER na lata 2021 - 2027	250	I kw. 2028
6.	Ewaluacja wpływu wsparcia udzielonego w ramach Priorytetu 2 Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniające się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii w ramach FER na lata 2021 - 2027	250	III kw. 2028
7.	Ewaluacja wpływu wsparcia udzielonego w ramach Priorytetu 3 i Priorytetu 4 w ramach FER na lata 2021 - 2027	250	IV kw. 2028

¹ Podane kwoty są wartościami szacowanymi na podstawie analizy zrealizowanych wcześniej badań ewaluacyjnych i należy traktować je jako przybliżone. Mogą one ulec zmianom na etapie uszczegółowienia zakresu poszczególnych ewaluacji oraz zastosowanej metodyki. Na koszty wpływa również inflacja i ew. zmiany cen na rynku badań ewaluacyjnych. Zatem szacowany budżet nie zastępuje szczegółowego oszacowania wartości badania na etapie jego zlecenia.

² Planowana data publikacji badania

1. Ewaluacja kryteriów i systemu wyboru projektów FER na lata 2021 - 2027

Cel badania

Celem badania jest ocena oraz zaproponowanie możliwych usprawnień w zakresie kryteriów i systemu wyboru projektów FER na lata 2021 - 2027. Wprowadzenie tych propozycji pozwoliłoby zwiększyć skuteczność wdrażania działań w przyszłości: poprawić liczbę, jakość i adekwatność projektów do przyjętych założeń, a także usprawnić proces ich wyboru.

Uzasadnienie badania

Badanie zakłada ewaluację bieżącą kryteriów i systemu wyboru projektów w ramach programu.

Badanie będzie dotyczyło działań FER na lata 2021 - 2027, dla których:

- zakończyły się pierwsze nabory wniosków o dofinansowanie w trybie konkurencyjnym i zostały zgromadzone pierwsze doświadczenia w funkcjonowaniu kryteriów i systemu wyboru projektów przyjętych przez Komitet Monitorujący,
- planowane są kolejne nabory, żeby ew. rekomendacje były jeszcze możliwe do wdrożenia i użyteczne w procesie wdrażania programu.

Badanie dostarczy ew. propozycji usprawnień kryteriów i systemu wyboru kolejnych projektów. Będzie realizowane etapowo, aby uzyskać wnioski i rekomendacje bezpośrednio po zakończeniu i ocenie każdego naboru.

Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)

On-going

Główne pytania ewaluacyjne/zagadnienia badawcze

- Czy kryteria wyboru operacji zapewniają wybór projektów zgodnych z celami szczegółowymi poszczególnych działań?
- Czy kryteria pozwalają na wybór projektów zgodnych z logiką interwencji?
- Czy kryteria są właściwie sformułowane, tj. posiadają zrozumiałą i precyzyjną definicję, są łatwe do weryfikacji/jednoznaczne (zarówno dla osób oceniających jak i wnioskodawców)?
- Czy kryteria znajdują odzwierciedlenie we wzorze wniosku o dofinansowanie? Czy wzór wniosku i instrukcja do niego jest zrozumiała i użyteczna dla wnioskodawców?
- Które kryteria okazały się w największym stopniu decydujące o otrzymaniu lub nieotrzymaniu dofinansowania przez wnioskodawców (najbardziej selektywne)?
- Jakie ew. zmiany w kryteriach oceny są konieczne biorąc pod uwagę powyższe odpowiedzi?
- Czy system wyboru projektów (dokumenty naboru, system IT, proces oceny, w tym działania ekspertów/ komisji oceniających projekty) wymaga poprawy jego skuteczności i efektywności?

Zastosowane podejście metodologiczne

W ramach badania powinny zostać zastosowane co najmniej następujące metody

badawcze:

- analiza danych zastanych (desk research),
- wywiady indywidualne z IZ/IP/ członkami komisji oceniających projekty
- warsztaty/konsultacje ew. zmian kryteriów
- wywiady i ankiety z beneficjentami i wnioskodawcami FER na lata 2021 - 2027

Zakres niezbędnych danych

- dokumentacja programowa i konkursowa,
- protokoły Komisji oceny projektów,
- dane pochodzące z systemu informatycznego wspomagającego system wyboru projektów
- dane i dokumenty pochodzące z procedury odwoławczej (jeśli dotyczy)
- zgromadzone opinie

Termin realizacji badania

IV kw. 2026 r.

Szacunkowa kwota badania

200 000 zł

2. Ewaluacja sposobu wdrażania FER na lata 2021 - 2027 w zakresie zgodności z zasadami równościowymi

Cel badania

Celem badania jest ocena sposobu wdrażania FER na lata 2021 – 2027 w zakresie zgodności z zasadami równościowymi tj. zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasadą równości kobiet i mężczyzn. Dostosowanie lub ewentualna zmiana prowadzonych działań i lepsze dopasowanie wsparcia do faktycznych potrzeb różnych grup docelowych.

Uzasadnienie badania

Zgodność z zasadami równościowymi jest jednym z podstawowych warunków przyznania pomocy w ramach FER na lata 2021 - 2027. Wdrożenie zasad równościowych nie jest łatwe w ramach takich sektorów jak akwakultura, rybołówstwo i przetwórstwo. Przeprowadzenie badania pozwoli zweryfikować prawidłowość podejścia IZ do zasad równościowych i wprowadzić ewentualne poprawki przyjętej metodologii.

Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)

On-going

Główne pytania ewaluacyjne/zagadnienia badawcze

- Czy opracowane przez IZ kryteria wyboru projektów, procedury, rozwiązania są niedyskryminujące, przejrzyste i zapewniają dostępność dla osób z niepełnosprawnościami oraz czy mają wpływ na kobiety i mężczyzn, nie dyskryminując którejkolwiek z płci?

- Czy angażuje się organy reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, jak np. organizacje pozarządowe odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych oraz praw osób z niepełnosprawnościami w całym procesie funkcjonowania programu od momentu jego przygotowania, przez wdrożenie i monitorowanie, aż po jego ewaluację?
- Czy wszelkie działania są podejmowane w sposób dostępny?
- Czy realizowane rozwiązania nie są w jakikolwiek sposób dyskryminujące dla którejś z płci?
- Czy planowane wsparcie stanowi odpowiedź na rzeczywiste potrzeby kobiet i mężczyzn w danym obszarze? Dotyczy to zarówno etapu planowania programu (dokumentów programowych, konsultacji, wytycznych, podręczników, poradników), wdrażania, monitorowania,
- Czy kryteria wyboru projektów zostały zaprojektowane w taki sposób, że istotnie wpływają na poprawę dostępności oraz zapewniają realizację zasady równości szans kobiet i mężczyzn (w tym należy przeanalizować kryteria dostępu i premiujące)?
- Czy przyjęto wskaźniki monitorujące aspekty równościowe, odnoszące się m.in. do osób z niepełnosprawnościami oraz monitorujące wsparcie w zakresie wyrównywania szans kobiet i mężczyzn? Jakie są propozycje działań zapobiegawczych, naprawczych?
- Czy w ramach FER na lata 2021-2027 zostały zaplanowane i są realizowane działania/projekty bezpośrednio nakierowane na przeciwdziałanie dyskryminacji w związku z trudniejszą sytuacją osób z grup narażonych na dyskryminację (z uwagi na różne przesłanki) w danym obszarze wsparcia?
- Czy i jakie trudności występują w stosowaniu zasad równościowych zaplanowanych i wymaganych w ramach programu?
- Jakie rozwiązania w kontekście realizacji zasad równościowych warto zaadaptowania w ramach FER na lata 2021 - 2027 można wskazać w pozostałych regionalnych i krajowych programach?

Zastosowane podejście metodologiczne

W ramach badania powinny zostać zastosowane co najmniej następujące metody badawcze:

- analiza danych zastanych (desk research),
- wywiady indywidualne z IZ/IP/ członkami komisji oceniających projekty
- warsztaty/konsultacje z przedstawicielami organizacji pozarządowych działających na rzecz równości i niedyskryminacji

Zakres niezbędnych danych

- Dane z systemu CST2021
- Dokumenty strategiczne i programowe,

- Dane ze statystyki publicznej,
- Dane pozyskane od beneficjentów, wnioskodawców, osób wdrażających i programujących FER na lata 2021 - 2027
- dokumentacja programowa i konkursowa
- zgromadzone opinie

Termin realizacji badania

IV kw. 2026 r.

Szacunkowa kwota badania

250 000 zł

3. Ewaluacja dotycząca postępu rzeczowego i finansowego FER na lata 2021 - 2027

Cel badania

Celem badania jest ocena dotychczasowego postępu we wdrażaniu programu w zakresie, w tym w realizacji celów pośrednich i końcowych programu. Badanie pozwoli również na weryfikację wyzwań zdefiniowanych w programie w odniesieniu do bieżącej sytuacji w sektorach rybołówstwa, akwakultury i przetwórstwa i wskazanie ewentualnych rekomendacji do modyfikacji programu.

Uzasadnienie badania

Niniejsze badanie ma służyć dostarczeniu danych i ocen na potrzeby przeglądu w zakresie wdrażania. Pomimo braku obowiązku przeprowadzenia przeglądu śródk okresowego w ramach programów realizowanych w ramach EFMRA, ocena dotychczasowego postępu we wdrażaniu będzie stanowić kluczową informację w zakresie realizacji FER na lata 2021 - 2027, w tym w realizacji celów pośrednich i końcowych programu.

Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)

On-going

Główne pytania ewaluacyjne/zagadnienia badawcze

- Jaki jest stan realizacji wskaźników w kontekście osiągnięcia celów pośrednich oraz końcowych przypisanych do FER na lata 2021 - 2027?
- W jakim stopniu możliwe jest osiągnięcie celów pośrednich? Jakie czynniki wpłynęły na stopień osiągnięcia celów pośrednich?
- Jak należy ocenić stopień osiągnięcia celów końcowych? Czy istnieją czynniki, które mogą zagrozić osiągnięciu celów końcowych?
- Czy istnieją działania, które mogłyby zminimalizować oddziaływanie negatywnych czynników? Czy jest możliwe ich wdrożenie w FER na lata 2021 - 2027?
- Jak należy ocenić postęp finansowy FER na lata 2021 - 2027?
- Czy przyjęte procedury i rozwiązania organizacyjne wspierają realizację celów pośrednich i końcowych?

- Czy istnieje konieczność modyfikacji przyjętych rozwiązań tak, aby zwiększyć realizację celów programu?
- Czy istnieje zjawisko konkurencji pomiędzy poszczególnymi działaniami programu?
- Czy nastąpiły istotne zmiany w sytuacji społeczno – gospodarczej w ramach sektorów rybołówstwa, akwakultury lub przetwórstwa? Czy mogą one mieć wpływ na realizację programu?
- Czy istnieją istotne wyzwania, których nie ujęto w programie, a wobec których należałoby ukierunkować wsparcie?
- Czy istnieje konieczność zmiany programu (w tym w odniesieniu do wartości wskaźników i kwot alokacji na poszczególne cele)? Jakie zmiany w zapisach programu należy wprowadzić? Jakie są powody konieczności wprowadzenia wskazanych zmian?

Zastosowane podejście metodologiczne

W ramach badania powinny zostać zastosowane co najmniej następujące metody badawcze:

- analiza danych zastanych (desk research),
- wywiady z przedstawicielami IZ i IP FER na lata 2021 - 2027
- wywiady i ankiety z beneficjentami i wnioskodawcami FER na lata 2021 - 2027
- wywiady z ekspertami
- wywiad podsumowujący wypracowane rekomendacje z przedstawicielami IZ i IP

Zakres niezbędnych danych

- Dane z systemu CST2021
- Dokumenty strategiczne i programowe,
- Dane ze statystyki publicznej,
- Dane pozyskane od beneficjentów, wnioskodawców, osób wdrażających i programujących FER na lata 2021 - 2027
- dokumentacja programowa i konkursowa
- zgromadzone opinie

Termin realizacji badania

VI kw. 2026 r.

Szacunkowa kwota badania

200 000 zł

4. Ewaluacja systemu realizacji FER na lata 2021 - 2027

Cel badania

Dokonanie oceny skuteczności i efektywności systemu instytucjonalnego FER na lata 2021 - 2027, wskazanie jego mocnych i słabych stron oraz niezbędnych zmian mogących przyczynić się do jego udoskonalenia oraz zaprojektowania optymalnego systemu dla

potrzeb realizacji wsparcia w przyszłym okresie programowania. Ocena dotychczasowych efektów realizacji pomocy technicznej.

Uzasadnienie badania

Program FER na lata 2021-2027 przeszedł dużo zmian organizacyjnych względem programu Operacyjnego „Rybacko i Morze”, realizowanego w latach 2014 – 2020. Rezygnacja z realizacji Priorytetu 3 przez Samorządy Województw oraz przejęcie części obowiązków przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz IZ spowodowało konieczność wypracowania nowych skutecznych procedur regulujących współpracę między tymi podmiotami oraz rybackimi lokalnymi grupami działania, które wspólnie odpowiadają za realizację Priorytetu 3. Zmiany sposobu wdrożenia, m.in. poprzez informatyzację procedury aplikacyjnej oraz korespondencji z wnioskodawcami/beneficjentami spowodowała konieczność zmian instytucjonalnych w ARiMR. Na podstawie dotychczasowego wdrażania możliwa będzie ocena ex-post zastosowanego podejścia i wypracowanie wniosków użytecznych dla przyszłego systemu zarządzania i wdrażania.

Badanie jest jednocześnie elementem realizacji obowiązku ewaluacji wpływu wdrażanego programu, który wynika z zapisów Rozporządzenia ogólnego (art. 44). W jego ramach ocenie wpływu zostanie poddana realizacja pomocy technicznej.

Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)

ex-post

Główne pytania ewaluacyjne/zagadnienia badawcze

- Które elementy przyjętej struktury systemu zarządzania i wdrażania FER na lata 2021-2027 wymagają zmiany, w celu poprawy sprawności jej funkcjonowania?
- Czy istniejący podział kompetencji i odpowiedzialności w ramach poszczególnych departamentów i wydziałów IZ, a także pomiędzy IZ a IP jest właściwy?
- Jakiego należałoby wprowadzić zmiany w modelu komunikacji w ramach istniejącej struktury zarządzania i wdrażania FER na lata 2021-2027?
- Jakiego procesy dotyczące wdrażania FER na lata 2021 – 2027 wymagają zmian w celu zwiększenia sprawności ich realizacji?
- Czy realizowane działania były skuteczne, tzn. czy i w jakim stopniu przyczyniły się/ przyczynią się do osiągnięcia celu PT, którym jest wspieranie skutecznej i efektywnej realizacji FER na lata 2021-2027?
- Czy realizowane działania w ramach PT przyczyniły się do utrzymania odpowiedniego poziomu zatrudnienia personelu zaangażowanego w zarządzanie i wdrażanie FER na lata 2021-2027,
- Czy system wdrażania PT w ramach FER na lata 2021 – 2027 wpłynął pozytywnie na zwiększenie motywacji pracowników, podnoszenia ich kwalifikacji i kompetencji, zapewnienia odpowiednich warunków pracy i ich polepszania? (w tym zaplecza technicznego niezbędnego do realizacji zadań),

- Czy system realizacji zapewnia efektywną realizację działań w zakresie komunikacji i widoczności?

Zastosowane podejście metodologiczne

W ramach badania powinny zostać zastosowane co najmniej następujące metody badawcze:

- analiza danych zastanych (desk research),
- wywiady z pracownikami IZ/IP
- analizy eksperckie ewaluatorów
- porównanie systemów zarządzania innych programów
- warsztat z dyrektorami departamentów IZ i IP

Zakres niezbędnych danych

- Dokumentacja programowa
- Regulaminy organizacyjne i instrukcje wykonawcze
- dokumentacja projektowa w ramach PT
- zgromadzone opinie osób wdrażających FER na lata 2021 – 2027
- dokumentacja dotycząca systemu zarządzania i kontroli wybranych programów

Termin realizacji badania

II kw. 2027 r.

Szacunkowa kwota badania

250 000 zł

5. Ewaluacja wpływu wsparcia udzielonego w ramach Priorytetu 1 Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych w ramach FER na lata 2021 - 2027

Cel badania

Oszacowanie wpływu wsparcia udzielonego w Priorytecie 1 na osiągnięcie jego celów szczegółowych. W ramach ewaluacji ocenione zostaną zarówno zakładane, jak i niezakładane efekty wsparcia uzyskane na moment przeprowadzenia badania, a także zostaną wskazane możliwe do uzyskania dzięki udzielonemu wsparciu dalsze efekty.

Uzasadnienie badania

Obowiązek ewaluacji wpływu wdrażanego programu wynika z zapisów Rozporządzenia ogólnego (art. 44) Do przeprowadzenia przedmiotowego badania IZ zobligowana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania.

Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym obejmującym swoim zakresem kilka lub wszystkie priorytety. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r. Ze względu na szeroki zakres wsparcia w ramach każdego Priorytetu FER na lata

2021 – 2027, IZ zaplanowała osobne badania dla Priorytetu 1, Priorytetu 2 oraz Priorytetów 3 i 4.

Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)

ex-post

Główne pytania ewaluacyjne/zagadnienia badawcze

- Czy udzielone wsparcie było skuteczne, tzn. czy i w jakim stopniu przyczyniło się do osiągnięcia celów szczegółowych Priorytetu 1?
- W jakim stopniu zaspokojono potrzeby w obszarze wdrażanej interwencji?
- Jakie są pozostałe efekty udzielonego wsparcia? Czy w wyniku realizacji projektów ujawniły się niezamierzone efekty (negatywne/pozytywne)?
- Czy przewiduje się uzyskanie dalszych efektów interwencji, które w momencie przeprowadzania badania jeszcze nie zaistniały lub nie można ich jeszcze stwierdzić?
- Jakie czynniki przyczyniły się do realizacji założonych celów, a jakie bariery utrudniły osiągnięcie zamierzonych efektów?
- Czy zastosowane w Priorytecie 1 rozwiązania dotyczące wdrażania wsparcia (obligatoryjne i preferowane warunki wsparcia, formy wsparcia, sposób wyboru projektów) - były trafnie zaprogramowane i pozwoliły na sprawne wdrażanie i skuteczne osiągnięcie celów?
- Jaką rolę odegrało finansowanie UE w finansowaniu działań przewidzianych w Priorytecie 1?
- Czy finansowanie UE wpłynęło na to, że działania zostały przeprowadzone, wpłynęło na skalę lub moment ich przeprowadzenia?
- Jak należy ocenić efektywność wsparcia w ramach Priorytetu 1?
- Czy i w jakim stopniu wpływ na realizację celów szczegółowych mają działania w obszarze rybołówstwa małoskalowego?
- Jak należałoby ukierunkować przyszłe wsparcie w zakresie rybołówstwa małoskalowego?
- Czy należy ocenić przydatność i spójność realizowanych działań?
- Czy realizacja działań wpływa na europejską wartość dodaną?

Zastosowane podejście metodologiczne

W ramach badania powinny zostać zastosowane co najmniej następujące metody badawcze:

- analiza danych zastanych (desk research),
- wywiady indywidualne z IZ/IP/wnioskodawcami/beneficjentami
- analizy eksperckie ewaluatorów
- pogłębione analizy w projektach

Zakres niezbędnych danych

- Dane z systemu CST2021

- Dokumenty strategiczne i programowe,
- Dane ze statystyki publicznej,
- Dane pozyskane od beneficjentów, wnioskodawców, osób wdrażających i programujących FER na lata 2021 - 2027
- dokumentacja programowa i konkursowa
- zgromadzone opinie

Termin realizacji badania**I kw. 2028 r.****Szacunkowa kwota badania****250 000 zł**

6. Ewaluacja wpływu wsparcia udzielonego w ramach Priorytetu 2 Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniające się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii w ramach FER na lata 2021 - 2027

Cel badania

Oszacowanie wpływu wsparcia udzielonego w Priorytecie 2 na osiągnięcie jego celów szczegółowych. W ramach ewaluacji ocenione zostaną zarówno zakładane, jak i niezakładane efekty wsparcia uzyskane na moment przeprowadzenia badania, a także zostaną wskazane możliwe do uzyskania dzięki udzielonemu wsparciu dalsze efekty.

Uzasadnienie badania

Obowiązek ewaluacji wpływu wdrażanego programu wynika z zapisów Rozporządzenia ogólnego (art. 44) Do przeprowadzenia przedmiotowego badania IZ zobligowana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania.

Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym obejmującym swoim zakresem kilka lub wszystkie priorytety. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r. Ze względu na szeroki zakres wsparcia w ramach każdego Priorytetu FER na lata 2021 – 2027, IZ zaplanowała osobne badania dla Priorytetu 1, Priorytetu 2 oraz Priorytetów 3 i 4.

Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)**Ex-post****Główne pytania ewaluacyjne/zagadnienia badawcze**

- Czy udzielone wsparcie było skuteczne, tzn. czy i w jakim stopniu przyczyniło się do

osiągnięcia celów szczegółowych Priorytetu 2?

- W jakim stopniu zaspokojono potrzeby w obszarze wdrażanej interwencji?
- Jakie są pozostałe efekty udzielonego wsparcia? Czy w wyniku realizacji projektów ujawniły się niezamierzone efekty (negatywne/pozytywne)?
- Czy przewiduje się uzyskanie dalszych efektów interwencji, które w momencie przeprowadzania badania jeszcze nie zaistniały lub nie można ich jeszcze stwierdzić?
- Jakie czynniki przyczyniły się do realizacji założonych celów, a jakie bariery utrudniły osiągnięcie zamierzonych efektów?
- Czy zastosowane w Priorytecie 2 rozwiązania dotyczące wdrażania wsparcia (obligatoryjne i preferowane warunki wsparcia, formy wsparcia, sposób wyboru projektów) - były trafnie zaprogramowane i pozwoliły na sprawne wdrażanie i skuteczne osiągnięcie celów?
- Jaką rolę odegrało finansowanie UE w finansowaniu działań przewidzianych w Priorytecie 2? Czy finansowanie UE wpłynęło na to, że działania zostały przeprowadzone, wpłynęło na skalę lub moment ich przeprowadzenia?
- Jak należy ocenić efektywność wsparcia w ramach Priorytetu 2?
- Czy i w jakim stopniu wpływ na realizację celów szczegółowych mają działania w zakresie recykulacji?
- Jak należałoby ukierunkować przyszłe wsparcie w zakresie akwakultury i przetwórstwa?
- Czy należy ocenić przydatność i spójność realizowanych działań?
- Czy realizacja działań wpływa na europejską wartość dodaną?
- Czy wdrażanie Priorytetu 2 realizuje założenia Strategii Rozwoju Akwakultury?

Zastosowane podejście metodologiczne

W ramach badania powinny zostać zastosowane co najmniej następujące metody badawcze:

- analiza danych zastanych (desk research),
- wywiady indywidualne z IZ/IP/wnioskodawcami/beneficjentami
- analizy eksperckie ewaluatorów
- pogłębione analizy w projektach

Zakres niezbędnych danych

- Dane z systemu CST2021
- Dokumenty strategiczne i programowe,
- Dane ze statystyki publicznej,
- Dane pozyskane od beneficjentów, wnioskodawców, osób wdrażających i programujących FER na lata 2021 - 2027
- dokumentacja programowa i konkursowa

- **zgromadzone opinie**

Termin realizacji badania**III kw. 2028 r.****Szacunkowa kwota badania****250 000 zł**

7. Ewaluacja wpływu wsparcia udzielonego w ramach Priorytetu 3 Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury i Priorytetu 4 Wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami oraz przyczynianie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także zrównoważonego zarządzania nimi Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniające się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii w ramach FER na lata 2021 - 2027

Cel badania

Oszacowanie wpływu wsparcia udzielonego w Priorytecie 3 i 4 na osiągnięcie ich celów szczegółowych. W ramach ewaluacji ocenione zostaną zarówno zakładane, jak i niezakładane efekty wsparcia uzyskane na moment przeprowadzenia badania, a także zostaną wskazane możliwe do uzyskania dzięki udzielonemu wsparciu dalsze efekty.

Uzasadnienie badania

Obowiązek ewaluacji wpływu wdrażanego programu wynika z zapisów Rozporządzenia ogólnego (art. 44) Do przeprowadzenia przedmiotowego badania IZ zobligowana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania.

Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym obejmującym swoim zakresem kilka lub wszystkie priorytety. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r. Ze względu na szeroki zakres wsparcia w ramach każdego Priorytetu FER na lata 2021 – 2027, IZ zaplanowała osobne badania dla Priorytetu 1, Priorytetu 2 oraz Priorytetów 3 i 4.

Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)**Ex-post****Główne pytania ewaluacyjne/zagadnienia badawcze**

- **Czy udzielone wsparcie było skuteczne, tzn. czy i w jakim stopniu przyczyniło się do osiągnięcia celów szczegółowych Priorytetu 3 i 4 ?**
- **W jakim stopniu zaspokojono potrzeby w obszarze wdrażanej interwencji?**

- Jakie są pozostałe efekty udzielonego wsparcia? Czy w wyniku realizacji projektów ujawniły się niezamierzone efekty (negatywne/pozytywne)?
- Czy przewiduje się uzyskanie dalszych efektów interwencji, które w momencie przeprowadzania badania jeszcze nie zaistniały lub nie można ich jeszcze stwierdzić?
- Jakie czynniki przyczyniły się do realizacji założonych celów, a jakie bariery utrudniły osiągnięcie zamierzonych efektów?
- Czy zastosowane w Priorytetach 3 i 4 rozwiązania dotyczące wdrażania wsparcia (obligatoryjne i preferowane warunki wsparcia, formy wsparcia, sposób wyboru projektów) - były trafnie zaprogramowane i pozwoliły na sprawne wdrażanie i skuteczne osiągnięcie celów?
- Jaką rolę odegrało finansowanie UE w finansowaniu działań przewidzianych w Priorytetach 3 i 4? Czy finansowanie UE wpłynęło na to, że działania zostały przeprowadzone, wpłynęło na skalę lub moment ich przeprowadzenia?
- Jak należy ocenić efektywność wsparcia w ramach Priorytetów 3 i 4?
- Czy wybór lokalnych grup działania i realizowane przez nie strategie zapewniają osiągnięcie celów Priorytetu 3?
- Jak należałoby ukierunkować przyszłe wsparcie w zakresie wspierania lokalnej działalności na obszarach zależnych od rybactwa?
- Czy nadzór nad Priorytetem 4 przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa nie prowadzi do konfliktu interesów? Jak należałoby ukierunkować przyszłe wsparcie w zakresie zarządzania morzami i oceanami?
- Czy należy ocenić przydatność i spójność realizowanych działań?
- Czy realizacja działań wpływa na europejską wartość dodaną?

Zastosowane podejście metodologiczne

W ramach badania powinny zostać zastosowane co najmniej następujące metody badawcze:

- analiza danych zastanych (desk research),
- wywiady indywidualne z IZ/IP/wnioskodawcami/beneficjentami
- analizy eksperckie ewaluatorów
- pogłębione analizy w projektach

Zakres niezbędnych danych

- Dane z systemu CST2021
- Dokumenty strategiczne i programowe,
- Dane ze statystyki publicznej,
- Dane pozyskane od beneficjentów, wnioskodawców, osób wdrażających i programujących FER na lata 2021 - 2027
- dokumentacja programowa i konkursowa

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

- **zgromadzone opinie**

Termin realizacji badania

IV kw. 2028 r.

Szacunkowa kwota badania

250 000 zł

